

AMADE LÁSZLÓ

OH SZENT JÁNOS, ÉN HÉJÁNOS BÜNÖS HOZZÁD FORDULOK...*

Oh szent János
Én héjános
Bünös hozzád fordulok!
Mind isteni,
S mind világi
Jókat tőled koldulok.
Patronusom!
Hozzád jussom
Légyen az jó hírnévben!
Te oltalmaz,
Te igazgass,
Ne maradjak szégyenben!
Sokak között
Megütközött
Az én jó hirem s nevem!
Mocskoltatik,
Szaggattatik,
De te segélj meg engem.
Te sokakat,
Sok százokat
Sokszor megoltalmaztál,
Akkor bíztak,
Benned híztak,
Hírekben megtartottál,
Reményemet,
Jó híremet
Te benned helyheztetem.
Segéts, ne hagyj!
De erőt adj
E világot nevetnem!
Cselekedjed
S ne engedjed
A jó hírt koncoltatni.
Fondor nyelvvel
Mint egy enyvvel
Nevünket mocskoltatni.
Ha az rosszak
És gonoszak
Jó híremet mocskolják,
Szent nevedért,
Szerelmedért
Engedd hogy visszaadják,

Tied vagyok,
Reád hagyok
Mindent böcsületemben.
Pártfogója,
Szószóllója
Légy szolgáltnak mindenben.
Azon lészek,
Példát tészek,
Hogy téged böcsüljelek.
Szentségedben,
Életedben
Holtomig tiszteljelek.
Jelül légyen
Példát tégyen
Hogy téged lelkeim kedvel,
Téged dicsér
Áld s igen kér
Dicsekedhessem ezzel.
Életemet,
Jó nevemet
Csak tenéked ajánlom!
Meggzóllástúl,
Mocskolástúl
Oltalmazza kívánom.

A HAJÓTÖRÖTT

Midőn még életet
Gondoltak benne a habok,
Elrablák tőle az
Utolsó deszka-darabot;
Midőn halottnak gondolák,
Nem adtak néki temetőt,
Kietlen partra hurcolák:
Temesse majd el ott a föld.
 Féljétek Istent, emberek!
 Szegény hajótörött kiált;
 Adjatok néki enyhelyet,
 Táplálékot, meleg ruhát.
Még tennap kincsei
Terhét emelte sok hajó,
Hol viselős vala
Milliókkal a millió:
 És nem gazúl gyűjtött vagyon,
 Özvegyek, árvák könnyei,
 Hanem kitűrés, szorgalom
 Veritékből lett gyöngyei.
 Féljétek Istent, emberek!
 Veszendő e világi jó;
 A holnapig sem biztosít
 Tömött szekrény, rakott hajó.
Még tennap azt hívé,
Kezében élte gyámola
S derülten int felé
A vénség biztos távola;
Hogy számadását megtevé,
Hiányos számra nem talált,
S ezen hitben nem rettegé
Ama nagy zérust, a halált.
 Féljétek Istent, emberek!
 Az élet számvetése csal:
 Reménybukott szív halni vágy,
 Koldús marad, meg mégse hal.
(1850)

ARANY JÁNOS

ÉL-E MÉG AZ ISTEN?

Él-e még az Isten... magyarok Istene?
Vagy haragra gerjedt népének ellene,
És elhagyta végkép,
Hogy rabló, zsivány had, bérbeszedett csorda
Égesse, pusztítsa, öldökölje sorba
Régi kedves népét?
Él-e még az Isten - az az Isten él-e,
Ki e dús Kanaán országba vezérle
Mint Izráelt hajdan,
Hozván őseinket füstnek fellegében,
Égre felpirosuló tűz-oszlop képében,
Véres viadalban?
Él-e még az Isten, - az erős, hatalmas,
Aki elleninken adott diadalmat
Száz-meg-száz csatákon?
Aki ujjainkat kardhoz egyengette,
Nevünket dicsővé, félelmissé tette
Széles e világon?
Él-e még az Isten, ki erős karjával
Megtartott, megőrzött ezer éven által
Egész mostanáig?
Ki annyi veszély közt nem hagyta elveszni,
Töröknek, tatárnak martalékkul esni
Árpád unokáit?
Él még, él az Isten... magyarok Istene!
Elfordítva sincsen még e népről szeme,
S az még, aki régen:
Harcra hát, magyar nép! Isten a vezéred:
Diadalmat szerezh a te hulló véred
Minden ellenségen.
(1848)

ARANY JÁNOS

FIAMNAK

Hála Isten! este van megin'.
Mával is fogyott a földi kín.
Bent magános, árva gyertya ég:
Kívül leskelődik a sötét.
Ily soká, fiacskám, mért vagy ébren?
Vetve ágyad puha-melegen:
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
Látod, én szegény költő vagyok:
Örökül hát nem sokat hagyok;
Legföljebb mocsoktalan nevet:
A tömegnél hitvány érdemet.
Ártatlan szived tavaszkerében
A vallást ezért öntözgetem.
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
Mert szegénynek drága kincs a hit.
Túrni és remélni megtanít:
S néki, míg a sír rá nem lehell,
Mindig túrni és remélni kell!
Oh, ha bennem is, mint egykor, *épen*
Élne a hit, vigaszul nekem!...
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
Majd ha játszótársaid közül
Munka hí el - úgy lehet, korán -
S idegennek szolgálsz eszközül,
Ki talán szeret... de mostohán:
Balzsamúl a hit malasztja légyen
Az elrejtett néma könnyeken.
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
Majd, ha látod, érzed a nyomort,
Melyet a becsület válla hord;
Megtiporva az erényt, az észet,
Míg a vétek irigységre kész
S a butának sorsa földi éden:
Álljon a vallás a mérlegen.
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
És, ha felnövé, tapasztalod,
Hogy apáid földje nem honod
S a bölcsőd s koporsód közti ür
Századoknak szolgált mesgyeül:
Lelj vigasztalást a szent igében:

"Bujdosunk e földi téreken."
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem.
Oh, reméjl, reméjl egy jobb hazát!
S benne az erény diadalát:
Mert különben sorsod és e föld
Isten ellen zúgolódní költ. -
Járj örömmel álmaid egében,
Útravaló d e csókom legyén:
Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem!
(1850)

ARANY JÁNOS

RENDÜLETLENÜL

Hallottad a szót: "rendületlenül" -
Midőn fölzengi myriád ajak
S a millió szív egy dalon hevül,
Egy lángviharban összecsapzanak?...
Oh, értsd is a szót és könnyelmű szájon
Merő szokássá szent imád ne váljon!
Sokban hívságos elme kérkedik,
Írányt még jóra, szépre is az ád;
Nem mondom: a hont ők nem szeretik;
De jobban a tapsot, mint a hazát...
Oh, értsd meg a szót és hiú dagályon
Olcso malaszttá szent imád ne váljon!
Fényt úz csinált érzelmivel nem egy,
Kinek világát csak divat teszi:
Ónála köntös, eb, ló egyremegy,
S a hon szerelmén a hölgyét veszi...
Oh, értsd meg a szót s függve női bájon,
Külcsillogássá szent imád ne váljon!
Van - fájdalom! - kinek cégér hona.
Hah! tózsér, alkusz és galambkufár:
Ki innen! e hely az Úr temploma:
Rátok az ostor pattogása vár!...
Oh, értsd meg a szót: kincs, arany kínáljon:
Nyerészkedéssé szent imád ne váljon!
Szeretni e hont gyakran oly nehéz: -
Ha bűnbélyeg sötétül homlokán,
Gyarló erényünk öntagadni kész,
Mint Péter a rettentő éjtszakán.
Oh, értsd meg a szót: fényben, vagy homályon -
De kishitűvé szent imád ne váljon!
Szeretni a hont - ah! még nehezebb,
Midőn az ár nő, ostromol, ragad...
És - kebleden be-vérző honfiseb -
Bújsz a tömegben, átkos egymagad.
Oh, értsd meg a szót s győzve a ragályon
Káromkodássá szent imád ne váljon!
Hallottad a szót: "rendületlenül"?
Ábránd, hiúság, múltó kegy, javak, -
Lenn a sikamló tér, nyomás felül,
Vész és gyalázat el ne rántsanak.
Oh, értsd meg a szót: árban és apályon
- Szirt a habok közt - hűséged megálljon!
(1860)

ÁNYOS PÁL

AZ ISTENI GONDVISELÉS (RÉSZLET)

Hol van olly Istenség, mint Te, ki karoddal
Mindent teremtettél, s éltetsz hatalmaddal?
Tőled függ e világ roppant épülete,
Tőled e kerektség minden szegelete;
Istene vagy Szeráf égő szerelmének,
Istene legkisebb plánta gyökerének.
Minden, ami lebeg, piheg, gondolkozik,
A te teremtésed, s tenéked áldozik.
Mennyire a szellő röpül fuvásával,
S mennyire a nap hat arany sugárával,
Elérsz végezetid örök hatalmával,
S tetszésed szerént bánsz kezed munkájával.

Vétkesen álmadoz Epikur magában,
Ugy föstvéni istenét fényes trónusában,
Mintha nem ügyelne e szép kerekségre,
Mellyet semmiségből hozott fényességre:
Mert az a hatalom, melyet teményünkkel
Tisztelünk egébe, s imádunk szivünkkel,
Mint atya, úgy vigyáz, kedves szülőtyére,
Kegyességgel teként nagy teremtésére.
Hát talám ki lelket alkotott testünkbe,
S gondolkodó erőt gyullasztott eszünkbe,
Nem ügyel ő róla tett ítéletinkre,
S nem néz hálaadó érzékenységinkre?
Hát talám, kit minden állot életével
Magasztal, s dicsekszik illy teremtőjével,
Nem fog gondolkodni azok tartásáról,
Kiket elevenné tett semmi voltáról?
Ó ha a féreg is érdemlett teremtést,
Mért nem érdemelne tőle gondviselést?
„Mit, még a féreg is, kit mi megvetéssel
Nézünk, s megtapodunk gondatlan lépéssel,
Érdemelné, egek kék boltozattyáról,
Hogy reá tekéntszen Isten trónussáról?
Nagy csekélség volna olyan méltóságnak,
Ki karjain nyugszik örök boldogságnak!”

Igy szól az emberi kevél vélekedés,
Kit szin csiklandoztat, s muló képzelődés,
És csak az érdemes mély tiszteletére,
Ami arany sugárt borithat szemére.
Ó te, ki így ítélisz okoskodásoddal,
Elhiheted, csudát tapodsz meg láboddal!
Teremts egy olly férget, ki éljen s érezzen,
Ki éltét szeresse, s élelmet szerezzen.
Ha nincs annyi erőd, imádd teremtőjét,
Imádd olly csudának, mint te vagy, szerzőjét,
S valld meg, hogy érdemes az Isten gondjára,
Ki ezt is teremté világ csudájára.

1780

FOHÁSZKODÁS.

1849.

Isten, aki láttad
E roppant vihart,
S nem nyújtál ügyednek
Védelemre kart
Állnak templomidnak
Szent oltári még?
Vagy tán a pokol le-
Döntögette rég?

Millió ajakból
Szállt fohász feléd:
Mind hiába! mintha
Meg sem értenéd.
Szívekből kihalni
Hagytad a hitet,
Bukni engedvén a
Legszentebb ügyet.

Törvényhez s hazához
Aki hú vala,
Mint az úti rabló
Vérpadon hala.
S akinek szívében
Nem volt semmi szent,
Aki rabla, gyilkolt,
Vére, élte, ment.

Égből a szabadság
Védre nem talált
Érte harcoló nyert
Láncot vagy halált;
És ki ezred óta
Annyit vérezett,
Eltapodni hagytad
A hős nemzetet.

A jámbort nyomorral,
Kínnal halmozád
Eskü- s szószegőket
Megjutalmazád;
A pokol kigyóit
Itt megfészkeléd,
S gaz merény uralmát
Győzni engedéd.

Van-e még hatalmad
Élők- s holtakon?
Vagy Sátán lön úrrá
A világokon?
Elfogyának tán az
Ég villámai,
Hogy oly vakmerők a
Gazság karjai?

Törvény és igazság
Tán csak ámulat,
Mellyel a halandón
A pokol mulat?
Tán nem is valóság
A Jézus tana,
Aki eljött, embert
Hogy megváltana?

Tán nincs is jövő túl
A sír éjjelén?
S álszín és hazudság
Erkölc és erény?
Van-e oly halandó
Aki még remél?
Van-e még keresztyén,
Aki hitben él? -

Szánd meg, Isten,
embert
Szánd meg hívedet!
Aki bízva benned
Annyit szenvedett.
Adjad újra vissza
Elvesztett hitét,
Lásson egy hatalmas
Kéz intézetét.

Dörgő mennyköveddel
Sújtsd le a gonoszt,
Aki a világon
Kínt, gyötrelmet oszt;
Nyerje meg jutalmát
A szilárd erény,

Légyen népszabadság
Úr a földtekén...

Vagy ha e világnak
Eljött vége már,
S a nem-lét öröklő
Semmisége vár;
Sújts le egy csapással
Minden életet,
S alkoss új világot
S új természetet.

Istenképre embert
Ámde ne teremts,
S lelkedből belé egy
Szikrát el ne ejts:
Alkoss a világnak
Balga lényeket,
Egyszerű parancsra
Forgó gépeket.

Kiknek keble márvány,
Szíve jég legyen;
Lelke szépre tompa,
Nagyra képtelen.
Kiknek jog, szabadság
Őrült gondolat,
Nem szőnek jövőkről
Tündér álmokat.

Kikben nincsen elme
Égre szárnyaló,
Lényök, mozdulatjok
Szolgához való:
Akkor jobb jövőkért
Egy szív sem zokog,
S lesznek a világon
Népek boldogok.

BARÓTI SZABÓ DÁVID

FELFORDULT A VILÁG

Hatalmas Isten! melly gonosz, melly átkozott
Üdöket értünk! megveszett az egész világ,
S töviből kifordúlt. Nincs igazság, nincs hitel
Az emberek közt. A szegények, özvegyek,
Árvák hamissan elnyomattatnak. Csalás,
Uzsora, ragadozás, hitszegés uralkodik;
A testi kívánságok, a paráznaság,
Fő-polcra léptek; a szemérmet elvetett
Leányok eltenyésztek, a vólt büntetés
Alól ki lévén véve: már a házasság-törés
Szokási vétek. - Hány paraszt legény fija
Lett s lessz ez úttal úrfi! hány nemes fija
Lett szolga s béres! Jaj! sokan Sodomát veszik
Tárgyúl magoknak fajtalanóságok dühös
Véghez-viteliben; csak szemenként látszatik
A konkolyok közt búza: nincs ezer között
Eggy jó! Veszélyben forog az is, mert a gonosz
Példák előtte vannak és kecsegtetik.
Órízze lelkét, dugja bé fülit, szemit:
Kinevetik, eszelős vagy bigót nevet visel. -
Elhagytak alkotmányid, Isten, tégedet!
Törik, tapodják szent igaz törvényidet:
Óltárid elpusztúltak; elvitték arany
S ezüst edényid; elverettek papjaid,
Akiknek hálálhattuk, hogy régen le nem
Szállott fejünkre mennyköved. Nem kellenek
Már a világnak a te szolgálid, neved
S törvényid hirdetőji. Más vallást koholt
Az esztelenség: már csak a természetet
Vagy észet imádják a bolond bölcselkedők.
Már a nagyokból mind kihalt isméreted:
Csak a szegénység tart veled, s ez is kevés.
Éhség, hadakozás s más egyéb csapás haszon
Nélkül sanyargat. Megvakultunk: ostorid
Sem hisszük, és azt véljük, hogy történetek
Ez már utolsó büntetésünknek jele! -
Irgalmas Isten! mi gyönyörűséged leszen,
Ha vétkeinkért e világgal eltörölsz
Nagy vízözönnel vagy tüzes vésszel? Tekénts
Fiad sebeire, mellyet érettünk neked
Esedeznek! Ezeket és nem a mi tetteink
Nézzvén, szemünkről verd el a vastag ködöt.
(1794)

BERZSENYI DÁNIEL

FOHÁSZKODÁS

Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
 Léted világít, mint az égő
 Nap, de szemünk bele nem tekinthet.
A legmagasb menny s aether Uránjai,
Mellyek körülted rendre keringenek,
 A láthatatlan férgek a te
 Bölcs kezeid remekelt csudái.
Te hoztad e nagy Minden ezer nemét
A semmiségből, a te szemöldököd
 Ronthat s teremthet száz világot,
 S a nagy idők folyamit kiméri.
Téged dicsőít a Zenith és Nadír.
A szélveszek bús harca, az égi láng,
 Villáma, harmatcsepp, virágszál
 Hirdeti nagy kezed alkotásit.
Buzgón leomlom színed előtt, Dicső!
Majdan, ha lelkem záraiból kikél,
 S hozzád közel járulhat, akkor
 Ami után eped, ott eléri.
Addig letörlöm könnyeimet, s megyek
Rendeltetésem pályafutásain,
 A jobb s nemesb lelkeknek útján,
 Merre erőm s inaim vihetnek.
Bizton tekintem mély sirom éjjelét!
Zordon, de oh nem, nem lehet az gonosz,
 Mert a te munkád; ott is elszórt
 Csontjaimat kezeid takarják.

BESSENYEI GYÖRGY

A LÉLEKRÜL

(részlet)

Egyedül lelkemnek titkába rejtezem,
S rabságát, hatalmát tőle megkérdem.
Megnézem határit, hogy hol végeződnek,
S homályos térjeken melly felől kezdődnek.
Mondja meg, ki adta világos törvényét,
Mellyel bujdoshatja az egeknek fényét.
Napját mint hozza fel égő sugárival,
S hol homályosodik nagy éjtszakáival.
Mibe van igaza, mibe nem csalatik,
Hogy oktat törvénye, melly róla hallatik;
S mire szülte köztünk nemes szabadságát,
Mellybe formálhatja józan igazságát.

Gondolkozó lélek, végy fel karjaidra,
Taníts meg magadba dicső munkáidra.
Tévedt világunknak részeg lármájátul
Rejtsük el magunkat, szaladjunk jármátul.
ISTENED országát csendesen keressük,
A tolvaj *módikat* gonoszságin lessük.

Magyarázzunk minden hamis törvényeket,
Verjük le az apró bálvány isteneket.^[2]
Az eltévelyedett embernek mutassuk
Hibájit; s miképpen cselekeszik, lássuk.
Engedd meg, hogy magam kebeledbe rejtven,
Szólhassak belőled, törvényidet festvén.

BESSENYEI GYÖRGY

VALLÁS*

(részlet)

Nagy Isten! Miképpen végeztél felőlünk?
Hogy kívánsz mindenkor tiszteltetni tőlünk?
Add ki akaratod teremtéidnek,
Ne nézd tévelygésit ily sok népeidnek.
Egyik nyugotra fut, hogy majd ott talál fel,
Másik tanácskozik érted napkelettel.
Ez éjszakra kiált: amaz délre szalad,
Nagy világod érted széjjel ekként fárad.
Kedvedet keresné közöttünk minden nép
A lélek mível így: ez az isteni kép.
E nagy élő világ, amiolta látszik,
Minden részeiből istene kitetszik.
Eztet tiszteli csak a föld kerekisége,
Kinek mérhetetlen titkába mélysége
Mindenkori csak egy vólt nagy természetibe
Nem változik soha cselekedetibe.
Örök tetszésének magyarázója lett
A földön tévelygő nagy emberi nemzet.
Istenét a lélek látni jól akarta,
Mely miatt világunk magát annyit marta.
Kain áldozott vólt először Ábellel,
Kik frigyét akartak kötni istenekkel.
Ez bárány vérivel kiált az egekre,
Más gyümölcsöt hány az óltári tüzekre.
A két testvér ezen egymás ellen kelvén
Kain Ábel öccsét vérébe kevervén
Gyilkossá lesz önként az igaz istenért,
Kit áldozatjával engedelemre kért.
Így mondják ezt köztünk a nagy történetek,
Beszélhetünk véle a keresztyéneknek.
Ekképpen a világ vérrel kezdette el
Azt érteni, kit még nem ismért lélekkel.
Az első emberek véres áldozatjok
Meghagyták utánnok, szenyvedt is magzatjok.
Őket a nagyvilág továbbá követte,
Mely örök urát jól még meg sem érthette.
Az emberi nemzet magátul áldozván,
Fegyvert fog istenét sokként magyarázván.
Egyik, én értem csak, úgy mond, az egeket
Kimagyarázhatom a végezéseket.
Másik ellent szökik s eztet hazudtolja,
Áldozat tételét mérgesen vádolja.
Ki-ki tüzesedik, a buzgóság hevül,
Fegyver, mely bizonyit s vérünk a földön húl.
Pogány mint keresztyén egymás közt csatázott
– Istenünk nevéért, ki ellen hibázott.

.....

Légy józan erkölcsü, emberséggel érezz
Élj jól, s mint a vadak, másokat ne vérezz.
Gondolkozzál léted belső törvényére,
Vigyázzál lelkednek igaz ösvényére.
Ezek felsőbb részek halandó sorsunkba,
Ezentul háboru minden világunkba.

A SZERETETRŐL

Oh mely nagy szeretet mellyel szerettetett,
Az ember hogy érte fára feszítettett.
A Jézus ki igaz Isten és ember vólt,
S úgy szólott, hogy soha még úgy ember nem
szólt.
Általa hívatnak Isten fiainak
A hívek és vérem váltott leányinak.
Az ő szerelminek ez a legfőbb pontja,
És ezt a Sátán is soha el nem rontja,
Merthogy isteni kéz teremtett bennünket,
S tenyerire írta gondviselésünket.
Amik teremtettek köz e' mindenekkel,
De szerelme csak a választott hívekkel,
Minden teremtésit bár jónak esmérte,
De szerelme csupán azoknak ígérte,
Kik őtet illetik viszont szeretettel,
S törődelmes szívből folyó tisztelettel.
Mert akik a Jézust híven nem szeretik,
Uram, Uram azt is színből emlegetik.
Már az ilyeneket ő sem szeretheti,
S csak magokra hagyván aklából kiveti.
Magokévá teszik Isten akaratját
A hívek s őrizik szent parancsolatját.
Amit Isten szeret csak arra vigyáznak,
A romlottság miatt bár gyakran hibáznak.
A jó keresztyénnek legfőbb nyeresége
A Krisztus, és benne Isten dicsősége.
Mind lelkét mind testét s minden indulatját,
Istennek ajánlván sorsát állapotját,
Az Isten szerelmét magához kapcsolja,
Hogy ő azt teheti kegyelemből folya.
Amely kegyelemből hit tartatik,
S végre az egekben megkoronáztatik.

FOHÁSZ

Oh Jézus szíve! én szeretlek tégedet!
Mert te előbb megszerettél engemet,
Én elrúgok minden szabadságot,
Hogy utánad eresszem magamat.
A te szíved mágneskő,
Melynek erejével az én húsom hozzád nő,
Hogy segíts engem a szorongatásban
Vesztteg maradsz a sacramentomban.
Ámbár muszáj neked a crucifixust hordozni,
Melyet az illuminatusok nyakadba mertek vetni.
Ámbár a szidalomnak tövisei
Által meg által szúrták tetemeid;
A háládatlanság lándzsája is
Mindig döföl téged az is;
Oh, ha te nagy kínodat én
Az én könyörületességem által megkisebbíthetném!
Oh, ha az én nevemnek becsülése
Téged a gyalázattól megmenthetne,
És ha engem akasztófára kötnének,
Hogy téged a haláltól megmentenének!
Te forogsz koponyámban éjjel nappal,
Mert az én egész tehetségem tőled van.
Néked complimentiroz egyedül az én eszem
Akaratomnak medius terminusát Tebenned helyheztetem.
Amit adott nékem a te szereteted,
Azt, hogy szememre ne hányd, tőlem reggel este visszaveszed;
Ami jóval bírok, az mind a tiéd,
Ami az enyim, mondd rá, hogy a tiéd.
Oh ha a szerencse az én kívánságom szerint secundálna,
Hogy Leo Szaicz szakállastul e szívbe bújohast játszhatna!
Ott magát elrikoltaná,
És harsány torkával dicséretére fakadna!
He! be jó volna, ha az én torkom megkondulna,
Ha az én szám az ő dicséretére tátogna!
Ha az ő szívébe ugorhatnék,
Ha oly szerencsés lehetnék!
Mindig benned maradnék,
Se Péter, se Pál ki nem hajtana belőled,
Én neked úgy -vel megesküdttem,
Hogy szavam füstbe menjen, nem engedem,
Mert te vagy az én örömem, lelkecském, kincsecském, jutalmom,
Az én üdvösségem, az én paradicsomom!
Téged szerettelek, téged szerettelek,
Téged örökétig szeretlek!
Pedig egy pénz nélkül, korántsem a mennyországért,
Sem pedig azt, hogy Lucifertől félnék nem azért,
Ha nem volna mennyország, ha pokol vádból lett volna,
Mégis beléd szerettem volna,
Mert te méltó vagy, mert te engemet
Előbb szerettél, azért szeretlek tégedet.
Oh Jézus szíve, te egész az enyim maradsz,
Oh Jézus szíve! úgy-e én is egészen a tiéd maradok!

FALUDI FERENC

A FESZÜLETHEZ

1. Szüzek, ifjak sirjatok,
Mélyen szomorkodjatok,
Keseregjen minden sziv,
Aki Jézussához hiv.
2. Nincsen abban irgalom,
Hozzád buzgó fájdalom,
Aki téged meg nem szán,
Ó Jézus, a keresztfán.
3. Gyenge testén sebeit,
Vérrel buzgó kékeit
Aki látja és nem sir,
Élő hittel az nem bir.
4. A kősziklák repednek,
Nap és hold setétednek,
Minden állat megindul,
Csak a bűnes nem busul.
5. Szállj szivedbe, sirasd meg
Bűneidet; gondold meg:
Hogy az Isten fia vólt,
Aki érted így meghólt!

FALUDI FERENC

A SZÜZ MÁRIÁHOZ

1.

Ó Istennek kedvese,
Szentléleknek jegyese,
Szűz Mária, ritka kincs!
Isten után másad nincs.

2.

Téged ég-föld magasztal,
Nagy királynéjának vall,
Mária, méltóságod nagy,
Angyaloknál feljebb vagy

3.

Szűz méhedben fogadtad,
Szűz emlővel szoptattad,
Szüzen szülted fiadat,
Mindenható uradat.

4.

Kiss nyájadat oltalmazd,
A bünt tőle távaztasd,
Te légy a mi gyámolunk,
Könyörülő asszonyunk.

5.

Engedd: téged kövessünk,
Tiszta szívvel szeressünk,
Égjen bennünk ez a tűz,
Hozzád, kegyességes Szűz!

FALUDI FERENC

AZ ÚR JÉZUSHOZ*

1. Jézus, szívem szép szerelme!
Az én lelkem gerjedelme
Buzgón szeret tégedet;
2. Nem azért, hogy üdvezüljen,
Tüzzre, kinra ne kerüljen, –
Másként szeret tégedet.
3. Ingyen Uram, te szerettél,
Teremtettél, megszenteltél,
Meváltottál engemet:
4. Ugy, én szívem szép szerelme!
Az én lelkem gerjedelme
Ingyen szeret tégedet.
5. Ebben a hív szeretetben,
Hóltig való tiszteletben
Vigan ontom véretem,
6. Vigan néked én Istenem,
Drága kincsem és mindenem,
Feláldozom éltemet!

SZENT IMRE HERCZEGRÜL

1.

Magasztaló szent versekkel
Dicsőítsük az eget,
És üdvözlő énekekkel
Szüz szent Imre herczeget:

2.

Nemzetünknek buzgó népe
(Most érkezik kincsetek,
A herczegek példás képe:)
Zöld ágokat hintsetek.

3.

Szent Imre jön, ki éltében
Eskütt szüz és angyal vólt,
Házassága kötelében
Szüz társával szüzen hólt.

4.

Erdő mező virágozzon,
Rózsák emelkedjetek,
Sziget, liget illatozzon,
Liliomok, keljetek!

5.

Szent herczeg jön; hangos szókkal
Tornyok, harangozzatok,
Sugár álgyuk, taraczkokkal
Öröm-uj-hirt adjatok.

6.

Keresztünkkel, villogjatok
Országunknak hegyei,
És vigabban induljatok
Négy czimeres vizei.

7.

Szent herczeg jön: szent testének
Térdet, fejet hajtsatok.
Az ő nagy megszerzőjének
Örök hálát mondjatok.

8.

Áldjuk Istent nagy szentében!
Hivek, könyörögjete:
Óltalmában, érdemében
Hogy részesek legyetek.

FALUDI FERENC

SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ

1.

Dicső István, nagy királyunk,
Téged ég s föld magasztal,
Téged tisztel kis országunk,
Első szent urának vall.

2.

Tőled vette fényességét,
Méltóságát, érdemét,
Koronája ékességét,
Hitit, kincsét, mindenét.

3.

Elbujdostál, megkerestünk,
Áldott légyen a szent ég!
Országunkba bévezettünk,
Szívünk örömében ég!

4.

Drága kincsünk, feltaláltunk:
Magyarország, vigadozz!
Itt van, kit óhajtva vártunk,
Ezer áldásokat hoz.

5.

Ime a te reménységed,
Inségedben ide nézz:
Isten után erősséged,
Mególtalmaz ez a kéz.

6.

Megvigasztal minnyájunkat,
Hatalmunkban vastagit,
Megtágitja országunkat,
Végig megtart, bóldogit.

7.

Budán nyugszik; Buda vára,
E szentséget megböcsüld!
Atyja után, nem sokára,
Biztat az ég: Imrét küld.

8.

István mellett itt lész fia,
Megtetesült angyalunk,
Megszerzi ezt két Mária,
Égi s földi asszonyunk.

LÉVAY JÓZSEF

GONDVISELŐ JÓ ATYÁM VAGY

Gondviselő jó Atyám vagy
Ó, én édes Istenem!
Látom én, hogy minden elhagy
E világon csak Te nem,
Hozzád vágyom, benned élek,
Üdvöt mástól nem remélek.

Mint az alélt bús virágra
Megújító harmatot;
Vérző szívem fájdalmára
Csak te hintesz balzsamot,
Könnyű sorsom terhe rajtam,
Ha imára nyílik ajkam.

Rám-rám derült ismeretlen
Utamon egy kis öröm:
Azt is a te véghetetlen
Jóságodnak köszönöm,
Hálakönnyem tündöklése
A te neved hirdetése.

Gyenge vagyok, lankadoznak
Buzgóságom szárnyai,
Bármily híven vágyakoznak
Színed elé szállani,
Ó, adj erőt, hogy míg élek,
egyedül csak nékem éljek!

Ó, add, hogyha majd bevégzem
E múlandó életet,
Lelkem tisztán és egészen
egyesüljön Teveled:
El ne vonjon semmi többé,
Tied legyek mindörökké!

A MAGYAR HAZÁNAK*

Föld! kinek határát az Isten őrzötte,
Hogy háború lángja csak nem is érhetne,
Békességben a sok veszelyt távul nézte
Szabadság, áldomás, bőség ékesíte.
Föld! kit a jó Isten minden változástól,
Megmentett fegyveres kéznek rontásától,
Ki nyertes tábornak nem félsz haragjától,
Sem erőszakosnak rád rohanásától.
Mondd meg, édes Hazám! Istennek
kegyelmét,
Isméred-e vajon különös szerelmét,
Látván sok népeknek szörnyű veszedelmét,
Egyéb országoknak sűrűn vett sérelmét.
De miért kérdezlek? ám látod miképpen
Népek a népekre toldulnak szüntelen,
A tábor tábort úz hegyeken völgyeken,
Mint árvíz, úgy szakad erő erő ellen.
Lásd meg, ím a mezőn, melyen sok keresztet
Rakott szántóvető, most temet testeket,
Réten, kin takartak volt sűrű rendeket,
Most gödörben hánynak felpuffadt dögöket.
Vad vagy, ha mindezek szemedben nem
tűnnek,
A sok jajgatások, melyet eresztenek,
Elrabolt városok, felprédált vidékek,
Könnyeket, zokogást, szánást nem
préselnek.
Vedd észre sorsodat, szemlélvén ügyöket,
Boldog csendességben te mívelsz földeket,
És danolva kapálsz sok fürtös töveket,
Nyájas mulatsággal szedsz szép
gyümölcsöket.
Nem félsz, hogy fegyveres házadból
kizárjon,
Kertedbe béhágván marhástul elhajtson,
Eltakart keresményt boltodból kihozzon,
Prédáló portázó jól meg is botozzon.
Vagy hogy elpusztulván elhagyjad házadat,
Már öregségében idősebb társadat,
Kedves gyermekidet; és rokonságodat,
S házról házra vigyed üres tarisznyádat.
Mely nagy dicséretet kell adnod Istennek,
Ki kezétől mentett fene fegyveresnek,
Hétszáz holdnapja múlt, hogy az ellenségnek
Tábora nem érte határit földednek.
Nincs buzgó sziveknek oly ájtatossága,
Nincs szelid lelkeknek oly nagy buzgósága,
Kit nem érdemelne az Isten jósága,
Nagy ezen vett jókért lelkünk adóssága.

Ily jódat esmérvén adj hálát az Úrnak,
Szánakodjál sorsán felebarátodnak,
Szíved égbe emeld, keresztyén világnak
Mennyből kérj oly jókat, mint vagyon
magadnak.
Meg ne szűnjön nyelved zengeni éneket,
Hálaadó szívből mondj víg dicséretet,
Emelvén felfelé nem véres kezedet,
Engeszteld, mint lehet, a te Istenedet.
Mondd: Uram! ne keverj mérget
poharadban,
Népekre ne ontsad azt bosszúságodban,
Ítéletet reánk ne tégy haragodban,
Ez álnok világot ne veszejtsd bosszúdban.
Hogyha csapásiddal mutatod hatalmad,
Bosszúságodban is ne muljon irgalmad,
Eléggé tündöklött már véres pallosod,
Ne terjedjen, kérünk, vasvessződ s csapásod.
Haragodtól ugyan pokol és menny reszket,
De bűnöst, ki megtér, soha el nem veszted,
Ez reménység szívből vigasztalást ejtett,
Mivel kegyelmedet gyakran ismérteted.
Parancsolj tehát már véres pallosodnak,
Hüvelyébe térjen, mondd a királyoknak,
Hamar békességet népeknek adjanak,
Hálaadó szívvel elődbe álljanak.
Néked pedig, Hazám! kinek határában
Boldogság, és bőség virágozik javában,
Tovább is, kívánom, Isten hatalmában,
Részesülj, örvendezz, maradj áldásában.

PALÓCZI HORVÁTH ÁDÁM

FÖLMENT A DICSŐSÉGBE

Szent egek, minden boldogok hajléki,
A nagy Király jön, nyíljatok meg néki!
Nagy oszlopi a levegőégnek,
Engedjetez utat a Felségnek!
Aki kezdetben titeket teremtett,
Aki azt mondá: légyen ég és föld, s lett;
Aki Igéje a nagy Istennek,
Aki által lettenek mindenek:

Ő a békesség örök tanácsában,
Mint aki legfelsőbb a váltság titkában,
Enberré lett a teljes időben,
A bűn terhét szenvedte testében.
Meghalt, áldozván halálos kinjával,
De fel is támadt maga hatalmával:
Ím győzedelmes bajnok módjára
Felmegy és ül szent Atyja jobbára.

Mennybe menése az ember Fiának
Záloga lelkünk mennyei jussának,
Melyet szerzett, mint kezes, vérével
És közöl minden igaz hívével.
Ő emberré, mi atyánkfiává lett,
Atyjának minket örökösivé tett;
Maga előttünk mennybe felméne,
Nekünk is helyet hogy készítene.

Ó, kegyes Jézus! Idvességünk ára,
Vállalt kezes, ki szent Atyád jobbára
Magasztaltattál, Te, ki örök, nagy,
Atyáddal egy és örök Isten vagy:
Arra szereztél utat érdemeddel,
Isten Atyánktól nyert örökségeddel,
Hogy dicsőséged lakóhelyébe
Mégy könyörülő főpap képébe'.

Áldunk, s imádunk mindörökké Téged
És dicsőítjük örök istenséged;
Jó vagy, Uram, Te, s igen irgalmas,

PÁLÓCZI HORVÁTH ÁDÁM

Pap és Király vagy, kegyes, hatalmas.
A Te érdemed a mi nyereségünk,
Mennybe menésed élő reménységünk,
Hogy minket is, mint örökségedben,
Részeltetsz megnyert dicsőségében.

Adjad, Úr Jézus, hogy még e világban
Sátorozván is, ama mennyországban
Résztt vehessünk, s mint tulajdonunkkal,
Szentül éljünk mennyei jussunkkal,
És hogy e földet jó cselekedettel,
Hálaadással, buzgó tisztelettel,
Mint lakos társai a szenteknek,
Pitvarivá tegyük az egeknek.

PALÓCZI HORVÁTH ÁDÁM

GYÓNÁS

Gyóonom a Seregek Ura Istenének,
Europának és seregem ezredinek:
Nem hallgattam a hatalmas Isten szavát
Sem nem az emberi nem valódi javát.
Kimozdúla szivemből a szent tartalék,
Elhibáztam, amire rendelve valék,
És Saturnust, kit az égre felvezeték,
Számkivetém újra, s gyülölője levék.

Hogy hatalommal nagyítsam népem javát,
Cserkoszorúimra rakaték koronát,
S azzal kapám, nem az erkölcs szent erejét,
Hanem az Amon kegyetlen vasvesszejét
Mint fanatizmust lenyomám a nagy papot,
Ugy, hogy ő tevé nekem fel a kalapot,
De csakhamar, mind a világ, mind a hazám,
Napvilágát feketén béárnyékozám.

Mint angyali véd-hatalom, sőt isteni,
Szent örömet küldve valék eszközteni.
S én ehelett szabadokat nyomorgatok,
Rikatok és nemzeteket hódoltatok.
S mintha fi nélkül ne tehetnék semmi jót,
Nem erkölcsben fészkelem a successiót,
Azt, akitül vettem előmenetelem,
Leteszem, s a világ szépít elemelem.

Bennem a zsidó reményile várt Messiást,
A levert Híram sorsosi feltámadást,
Bennem a pokol-ürítő égi kezes
Második eljövételit Origenes.
S én ezekbül a világnak szem-bekötőt
Szűttem, az emberiségnek gyászlepedőt,
Szép szín alatt kivégezém Ábelemet,
Nem öl-e meg, aki rám talál, engemet?

(absolutio:) *Genius*:

Megbocsátja Isten a te bűneidet,
De jóval kell helyrehoznod tetteidet:
Kinek-kinek add meg, amit elragadál,
És szabadítsad fel, akiket megláncolál.
Tedd egészszé a magyarnak is cimerét,
Légy erős; de féljed a nagy Isten kezét,
Bontsd fel a Híram behantolt sir-vermeit,
Hol az akác elárulá vércseppjeit.

RÁJNIS JÓZSEF

MOJZES ÉNEKE*

Énekeljünk az Úrnak,
Mert dicsőségesen
Felmagasztaltatott:
A lovat, és a rajta-ülőt tengerbe vetette.
Az Úr az én erősségem s dicséretem,
Ő engem megszabadított.
Ez az én Istenem,
Őtet dicsőítem;
Az én Atyámnak Istene,
Őtet magasztalom.
Ez az Úr, kinek a neve Mindenható,
Mint egy hadakozó férjfiú
Fáraónak szekerit,
És seregét mély vízbe temette.
Válogatott fejedelmi
A Veres-tengerben elmerültek,
Elburíták őket a mélységek:
Kő gyanánt alámenének a fenékre.
Uram! a te jobb kezed
Kimutatá csudás hatalmát:
A te jobb kezed
Megverte az ellenséget.
A te dicsőségednek sokaságában
Megalacsonyítottad az ellenkezőidet.
Ellenek támadott felgerjedt haragod,
Mely elnyelé őket
Mint a pozdorját.
Szelednek ereje a tengert eloszlatá,
Meggátolád a víz folyását:
Kétfelől állanak a feltornyozott habok
A tenger közepin.
Monda az ellenség:
Megúzóom őket, s megfogom;
Felosztom a sok ragadományt:
Bételjesítem kívánságomat.
Kivonom kardomat,
Öldözöm őket erős kezemmel.
Meváltozott a szél,
S béburítá őket a tenger,
Elmerültek, mint az ón sebes vizekben.
Ki hasonló hozzád, Uram!
Az Istenek közzül?
Vajjon kicsoda hozzád hasonló?
Nagyságos a szentségben,
Rettenetes és dicséretes!
És csudatévő!
Hatalmaskodó kezeddel
Nyakra-főre hánytad ellenségedet;

A homokot tekerő habok a mélységre
lenyelték.
Irgalommal vezérletted népedet,
Mellyet megszabadítottál;
Nagy erővel hordozád
A te szent lakóhelyedre.
Hallák idegen nemzetek
És haragra gerjedének;
Fájdalmak hasogatták
A filisztium lakóit.
Akkor megháborodtak az Edom nagyjai,
A Moáb erősít
Környűlfogá a rettegés:
Meggerevedtek
Kánaán minden lakói.
Irtózzanak vastag karodtól!
Rohanjon reájok.
Vért meghűtő félelem!
Légyenek mozdúlhatatlanak, mint a kő!
Míg általmenjen
Uram a te néped:
Míg általmenjen.
E néped, melyet bírtál.
Béviszed őket,
El is ülteted a te örökségednek hegyén,
Erős lakóhelyedben
Amellyet alkottál;
Uram! a te szent helyedben,
Mellyet kezeid megerősítettek.
Az Úr országol mindörökké, és tovább!
Mert Fáraó paripája hátán
Bé-méne tengerbe szekerivel, és lovagival:
S visszahozá az Úr reájok
A tenger vizeit;
Lám pedig az Izraél fiai előttök
Annak közepin a szárazon
Általkelének.

REVICZKY GYULA

I. N. R. I.

Templomba tévedtem s a félhomályban
Megálltam, búban elmerülve mélyen,
Hol a zsidók királya haloványan,
Bágyadt szemekkel halni készül épen.

Megtört kedélylyel, búsan, létunottan,
Magamba szállva révedeztem ottan -
S egy gondolattól nem volt pihenésem:
Boldog, ki túl vagy földi szenvedésen.

Istenhalálra vágyó ördögök,
Hitvány cselédség, mely megköpködött;
Judási csók, föld véres koronája,
Az igazságnak kézmosó birája,
Kereszthalál! Az áldozat betelt.
Van-e megváltás? Szívem nem felelt.

Orgona zúg. Ünneplő hangot ad,
Piros ruhában mond misét a pap.
Tömjénfüst száll; fölzeng a glória:
»Örvendezz szív, légy boldog, föld fia!
A messiás, ki megvált tégedet,
Ma jött világra. Békesség veled!«

Az istenember képe bús marad.
Átvert kebléből foly biborszalag.
Szelíd jóságaért ekkép fizettek.
Békét hirdetni jött s harcot teremtett.
»Pax vobis! Béke véletek!« ... De hol?
Nincs béke itt a földön, nincs sehol!
Kereszt alatt görnyedve vérzünk,
Ahasvér bujdosása létünk.

Örvendő népek gyűlnek, gyülekeznek.
A misemondó énekhangja reszket:
»Dicsőség néked, istenünk az égben!«
Én a haló Jézust merengve nézem.
Isten betűi lelkeim' égetik.
A gaznak nem elég, hogy fölfeszít.
Dicsekszik: Csúf halálnak én adám át,
A názáretit, a zsidók királyát.

Te csak türtél, isten báránya, némán.
Óh, nézz alá vigasztalólag énrám!
Taníts meg, hogy harag nélkül
lemondjak,
Szeressem a gyöngét, az elnyomottat.
Bú, gond között taníts meg hó imára,
Bocsánat-osztó, szenvedők királya.

Óh, mert a földet megvevé az átok!
S a ki még megválthatná a világot,
Kinél az isteneszme megfogamzott:
Erőtlen ördögökkel vívni harcot!
Magát emészti, míg nem hallja ezt:
»Mehetsz pihenni: Ite missa est!«

REVICZKY GYULA:

IMAKÖNYVEM

Aranykötésű imakönyvet
Hagyott rám örökül anyám,
Kis Jézus ingben, glóriában
Van a könyv első oldalán.
Sok év előtt egyik sarokba
Beírta jó anyám nevét,
Lehajtom a betűkre főmet,
Hogy fölidézzem szellemét.

Nekem úgy tetszik, hogy csak egyszer
Fehér ruhában láttam őt.
Tavasza volt épp, a kedves ákác
Virágzott a ház előtt.
A lemenő nap fénysugára
Reszketett ajkán, zárt szemén.
Apám ott állt a ravatalnál,
És vélem együtt sírt szegény.

Hogy elmosódtak a betűk! Mily
Sárgák s kopottak e lapok.
Rég' volt, midőn ez imakönyvből
Még az anyám imádkozott.
Kék selyemszállal összekötve
Van itt hajambul egy kevés.
Aranyos fürtjeimhez akkor
Nem illett még a szenvedés.

Írott imádság töredéke
Mellett van az anyám haja,
Emitt egy szentnek vézna képe
S egy régi, halvány Mária.
Elnézem... Éppen így viselt meg
A sors azóta engemet.
Sokszor szeretnék sírni, hogyha
Nem szégyellném a könnyeket.

Az Úr imádságát ütöm fel
(Kísérőm a nehéz úton),
S vigasztalást vegyít a kínhoz
A te imád, ó, Jézusom!
Imádság kell a szenvedőnek,
Akit a sors árván hagyott.
Úristen, én nem zúgolódom:
Legyen a te akaratod.

Föl nem panaszlom a világnak,
Csak szellemednek, jó anyám,
Milyen kopár volt ifjúságom,
S hogy mennyi bánat szállt reám.
Túrtem, reméltem, megalázva
Idegenek közt éltem én;
De azt a régi imakönyvet
S emléked szentül őrizém.

REVICZKY GYULA

ISTEN

Kinek porszem, mi nekünk egy világ,
S egy rebbenés határa az időnek:
Ki, a mi ember-agyban míriád,
Nem olvasod, mert semmiség előtted:
Ki bűborék gyanánt elfújhatod,
Mit összehordtak népek, századok:
Minden fűszálban érezlek; de elmém
Nem bír felfogni, megnevezni nyelvén.

Kit megtagad a léha kétkedő,
Te adtál, ismeretlen ismerős Te,
Te földi szóval nem nevezhető,
Szívünkbe álmot, eszmét agyvelőnkbe.
Magát tagadja meg, ki megtagad,
Mint a napot, a fényt, a szint a vak.
A por fiához más nem illik itten,
Minthogy Tebenned megnyugodva higgyen.

Ki oda tűzted a közös napot
Sugárzó lényed egy parányaképen;
Ki hangodat majd zúgva hallatod,
Majd édes összhang bájos zengzetében;
Ki, hogy megszünjünk élni, rendeled,
De, hogy meghaljunk, még sem engedted;
Ki ezt a bölcs világrendet behoztad:
Megértni vágyó elmém összeroskad.

A tudomány, az ember-bölcsesség
Hadd fejtegesse millió csodáid'...
Nyugodtan nézed újabb Babelét,
A melyen át egedbe nézni áhit.
Engem, tünődőt, volt-e kezdeted.
Időnek vége hogy mikor lehet:
Érzése elfog a parányiságnak,
És leborulva, térdemen imádlak.

REVICZKY GYULA

JÉZUS PILÁTUS ELŐTT

(Munkácsy képe)

Állok merengve, hosszan, áhitattal:
Ez ő! Ilyen volt! Így képzeltem én;
Álmomban éjjel, elmélkedve nappal
Kerestem arczát; végre föllelém.
Mit a halandó gyöngye ismerettel,
Töprengve, könyvekből meg nem tanul:
Az a te nagy lelkedbe rejtezett el,
Lángelméd érzi öntudatlanúl.

Az örök eszmét sejtem itt, e vásznon,
S világrendünk hány bús kérdőjelét!
A két kezét, mely áld, kötözve látom,
Hallom a csöcselek »feszítsd meg«-ét.
És hallom azt is, százszor hangosabban,
De nem a trón, a vádlott hirdeti,
Hogy a mi nem veszendő, halhatatlan:
Halandó ember meg nem ölheti!

Nincs a ki védje, nincsen pártfogója,
Vérét szomjazzák a zsidó papok.
Jósképpel áll; azt olvasom le róla:
»Feszítsetek föl! Én meg nem halok!«
Nézzétek őt! Két keze megkötözve.
A nép üvölt: »Feszítsd, feszítsd meg őt!«
Meggzánja asszony, mégsem ő a gyöngye.
Leborulok ily óriás előtt.

Oly szelíd, alázatos, lemondó, -
Ő az erény, igazság mártira.
S oly büszke, hajthatatlan, égbe rontó:
Ez ő! a Messiás, isten fia!
Pilátus tétovázik... Nincs segítség!
Látom, hogy el fogják veszíteni.
De érzem: kikel sírjából ismét...
Meghal, mert ember; él, mert isteni.

REVICZKY GYULA

MIATYÁNK

Urunk, atyánk, az ég lakója;
A csillagoknak alkotója,
Ki fenntartod mindenütt a rendet;
Dicsőség a te nagy nevednek!

Az igazak, jók, akik élnek,
Mindenha csak benned remélnék.
Te vagy az ő buzgó imájok:
Ó, jöjjön el a te országod!

Erős vagy, jó vagy, bölcs, igaz vagy:
Belátásod mindent igazgat.
Adsz örömet, csapást, kegyelmet:
A te akaratod legyen meg!

Panasz sosem jön ajakunkra;
Csak te ne hagyj soha magunkra.
S ki élni engedsz, add nekünk meg
Ma s mindennap a kenyérünket!

S ha büntől (hisz' gyöngék vagyunk mi!)
Nem bírunk néha szabadulni;
Bár a fenyítés téged illet;
Bocsásd meg a mi vétkeinket!

S mivel gyöngék vagyunk a jóra:
Legyen hát vétkeink adója,
Hogy amidőn felebarátunk
Bánt, néki szívből megbocsátunk!

Száz fájdalomnak, száz veszélynek
Vakon megy itt a test s a lélek.
De mi fogjuk kerülni mindet,
Csak meg ne kísérts soha minket!

Miatyánk! Büntess, hogyha kell, de
Taníts imára, türelemre.
S ki örök, égi dicsben állsz fenn:
Ó, ments meg a gonosztul. Ámen!

REVICZKY GYULA

TARTSATOK BÜNBÁNATOT!

Megromlott már a régi erkölcs.
Egy kor veszőbe' van megint.
Szakadj le, új idők viharja!
Pusztíts, dühöngj kedved szerint.
Bábel tornyának építői,
Hogy' összezagyválódtatok.
Kezdhettek megint elülről...
Óh, tartsatok bünbánatot!

Jut-e még eszetekbe néha,
Mi az az Isten ostora?
Mért kellett jönni vízözönnek,
S hogy mért pusztult el Szodoma?...
Erős Spartára, bölcs Athénre,
Rómára nem gondoltatok?...
Egy népvándorlás jöhet újra!...
Óh, tartsatok bünbánatot!

Kérkedtek azzal, hogy e század
Mily bölcs, erős, mindenható.
Nem leli kedvét délibámban
S abban, mi szép, de nem való.
Ledöntött minden régi bálványt;
De a sziv semmit sem kapott.
Nem boldog és nem jó az ember!...
Óh, tartsatok bünbánatot!...

Jól tudom én is, hogy a szellem
Az ember dísze, jobb fele;
De jaj, ha csak józan sivárság,
Örömtelenség jár vele.
Mely megöli a gyermekálmot,
Óh, az a szellem átkozott!
Nem bölcs, a ki csak tud s nem érez...
Óh, tartsatok bünbánatot!

A gyermek űzi még a lepkét,
Vigan bársonymezőt tapos.
Czukorról annyit tud, hogy édes
S a virágról, hogy illatos.
A természet még egyre dajkál,
A nap reánk áldást ragyog;
Csak a bölcs ember szíve parlag!...
Óh, tartsatok bünbánatot!

Megoldható-e annyi rejtély?
S a tudás haszna óh, mi lesz!...

A föld s nap élte is mulandó
S velük az ember is kivesz.
S ki végsőnek marad, bevallja,
Hogy boldogság itt nem lakott;
Csak élvvág s harcz az isten ellen!...
Óh, tartsatok bünbánatot!

Hiába minden kutatások;
Gyöngék vagyunk és kicsinyek.
Áldott, ki a könnyet letörli
S megért egy szerető szivet.
Ugy jártok, mint a zord titánok; -
Csupán az istenek nagyok.
Az ő hatalmuk víthatatlan!...
Óh, tartsatok bünbánatot!

Jöjjetek sírni templomomba;
Verjétek bünös melletek',
S a szeretet nagy istenétől
Jó, tiszta szivet kérjétek.
A könnyezőhez, búsulóhoz
Vigasztaló szót szóljatok.
Egymást ölelve, megbocsátva:
Igy tartsatok bünbánatot!

SZÓNYI BENJAMIN

AZ ISTENNEK A TERMÉSZETBEN LÉVŐ MUNKÁIRÓL*

(részlet)

Oh csudálatos, és hatalmas felség
Kinek munkáit szólja föld és az ég:
Ezeket nekünk előnkbe teted,
Látnunk, vizsgálnunk kiterjesztetted.
Csuda a nap, hold és csillagok fénye
Kiknek oly állandó minden törvénye:
Hogy járások soha el nem bomlott,
Csak egy is közülök el nem romlott.
Nem kellett nekik semmi szaporítás,
Avulás sem volt, nem kellett ujítás:
Amiben a Fő Mester meghagyta,
Sokezer nap el nem fogyathatta.
A nap az esztendő, éjjelt és napot,
Az hold pedig mérsékli a hónapot:
Egyik sem siet, sem nem maradoz,
Követi, amit a szabott rend hoz.
A nap világát, melegét úgy osztja,
Hogy sohol embert tőle meg nem fosztja,
Homályal befedezi, hogy nyúgodjunk;
Ismétlen felkél, hogy munkálódjunk.
A felhők, szelek, havak és záporok,
Hol Istennek áldási, hol ostorok,
Mikor dörög, zeng, mennykövek hullnak,
A bátor szívek is elájulnak.
A fenevadak nappal lenyúgosznak,
Úgy az emberek bátrabban dolgoznak,
Bátran utaznak; és bátran esznek,
Ételt keresnek, adnak és vesznek.

De ha az ember, mint vadak királya,
Lefekszik, befedi az éj homálya;
Vadak, mint szolgák, enni felkelnek,
És mezőn, hegyen bátran legelnek.

.....
Az emberre forduljon már az elme
Mely minden állatoknak fejedelme.
E szörnyű világnak kis summája,

A mennyei mester bölcs munkája.
Lelke, teste munkája és mozgása,
Csudával rakva, nincs ég alatt mása.
Lelke esmérete nagy szövétnek,
Embereket megfeddi, ha vétnek.
Az arcukatban, emberek szavában,
Csuda különbség kezek írásában,
Még járásokban is e' kitetszik:
Nem hibáznak, akik azt megjegyzik.
Isten világa az érzékenységek
Melyeknek bennünk ez bizonyos végek;
Egyet, mástól, hogy megválaszthassunk,
És különbséget tenni tudhassunk.
Nagyok mind ezek, de közök mindennel,
Hívó emberrel, és az hitetlennel.
Ezt még az ördögök is szemlélik:
De szeretetből Istent nem félik.
Vagynak fenn az égben ezeknél jobbak
Az Istent szeretők, és nagyobbak:
Szem olyat nem látott, fül nem hallott,
Amit Isten nekünk elrejtett ott.
Adjad Uram! hogy ezeket úgy nézzük,
Elméinket csak tereád intézzük.
Téged mindezekben magasztaljunk,
Minden jóknak kútfejének valljunk.
E teremtések tiszteteket követik,
A Teremtőnek rendit meg nem vetik:
Adj járnunk nekünk is törvényidben,
Részeltess mennyei örömidben.

TOMPA MIHÁLY

HARANGSZÓ

(részlet)

Mint a vidéket, csendes hajnalon
Csengő haragnak halk szózatja:
Merengő lelkem egy szent buzgalom
Titkos hatalma általhatja.
Tisztábban csendül a harangszó
Hajnalszellőben, harmaton:
Sohajts keblem! szemem könnyűt ejts!
Tisztán zendülj dalom!

I.

Teremtő Isten! hová tekintsek,
Hol ne lássam hatalmadat?
A fényes napban, a porszemben
Te megdicsőítéd magad!
Égen és földön mindenütt
Dicsőségéd láng-fénye süt.
Bámultam a végetlen tengert,
S fűszálon függő harmatot,
Hozzám a búsult menny dörgése,
S a méhedongás elhatott.
Néztem a volkán égő poklába,
A fénybogárkát símogattam;
Hallám a vihar szárnyát zúgni,
S az ért kalászt zizegni halkán...
S - teremtő Isten! földön-égen,
Léted kiáltá minden nékem!

II.

Hatalmas felség, atyám, Istenem!
Dicsőségédet engedd zengenem!
Ki keblem, mint hárfát, felhúrozád:
Hadd, hogy éneke zengjen vissza rád!
Szivem nem tanulta a dalt s éneket,
Mint a madárral az vele született;

S ha sárgult lombon a madár meghal:
Hová, hová lesz az elzengett dal...?
Hol vettem én e hárfá hangjait,
- Mely vigasztal, megkönnyít, boldogít? -
Szent újjad irta azt hatalmasan,
Lelkem, dalom hazája égbe' van.
Elzengnek énekim... s mig meghalok:
Mevárnak engem a mennyben azok!

VIRÁG BENEDEK

FORDÍTÁSOK

Dávid Istenben bízik, ki őtet Királynak választotta.
A pártütők, noha gazdagok, és áldozatokat tesznek,
méltán retteghetnek. Ő az Urat kéri, hogy kegyelmében
tartsa meg; ez neki öröme, bátorsága.

IV. ZSOLTÁR

Mikor segítségemre hittalak, Istenem,
Kérésemet meghallgatád:
S inségeim közt jó ügyemben ekkorig
Voltál erős vigasztalóm.
Szánj meg, könyörgök. Büszke, pártos férjfiak!
Meddig gyaláztok engemet;
Hazug s csalárd árnyékokon kapdostok-e?
S vajon miért? Kell tudnotok,
Kit az Úr kiválasztott, s böcsül mint kedvesét,
Azon ha hozzá szól, segít.
Rettegjetek, s ne vétsetek: feküvés korán
Ágyaitokon tanakodjatok
Magatokban arról, amit érez szívetek;
Nyugodjatok, hallgassatok.
Igaz áldozatot áldozatok: s az Úr maga
Minden reménységtek legyen.
Mondják sokan: Ki juttat el bőségre? - Vess,
Uram, reánk fényes szemet;
Ez több örömet ad énnekem, mint őnekik
Sok asztag, és bőves szüret.
Békével alszom éjeimben, mert, Uram,
Te ezt remélteted velem.